

Cvičení 402

Velkoobchod a maloobchod s biopotravinami budou zítra otevírat v ulici Bohuslava Balbína v Brně. Budou se zde nabízet buchty z vlastní biopekárny nebo taky biobrambory a houby. Biopotraviny neobsahují antibiotika. Zato obsahují vitamíny a minerály. I na obaly zde budou dbát velmi bedlivě. Bioprodukty se záměrně balí

do ekoobalu nebo do bioplastu. Ten se velmi brzy rozkládá a není hrozbou pro blízkou ani vzdálenou budoucnost. Zbytky z biokiosku zaměstnanci denně likvidují. Zákazníci bioobchodu platí za bioprodukty více peněz. Bioprodukce je drahá. Musíme ale mít na mysli její blahodárnost.

Cvičení 437

Pro brněnský basketbalový tým byl uplynulý rok skvělý. Basketbalistky svými výbornými výkony vybojovaly zlatý pohár. Je to na první pohled kvalitně sehraný tým. Obvyklým výkonem si národní výběr zajistil nominaci i na olympijský turnaj. Na minulých olympijských hrách jsme získali sadu bronzových

medailí. Tentokrát budeme obhajovat bronz a nebude to jednoduchý boj. Výkonný výbor objednal pro reprezentantky několik desítek oboustranných teplákových souprav a vycházkový oděv. V něm tým nastoupí na slavnostní zahajovací ceremoniál. Vyrovnaný výkon během turnaje je nadějí na postup do boje o medaile.

Cvičení 468

Zákon ukládá prodejnám povinnost, aby nabízely nápoje i ve vratných obalech, ale mnoho prodejen se tomu vyhýbá. Inspektorka zjistila výrazný nedostatek minerálních vod ve vratných obalech hlavně v prodejně potravin na náměstí v Kamýku nad Vltavou, naopak ve Městě Albrechticích vyhověly

obě prodejny zákonným podmínkám. Majitel pěti bruntálských prodejen Bohumil Rýnský hájil zaměstnance Miroslava Pýchu, který odmítl od zákazníka vykoupit vratný obal. Musíme zajistit, aby výkup nebyl pro prodejce výrazně ztrátový.

Cvičení 500

Vřídlo na kolonádě v Karlových Varech stříká vysoko, jeho historie prý sahá do středověku. Se třetí třídou si udělali výlet Karlovarským krajem, přípravy zahájili v říjnu. Zastávkami na cestě byly Oldřichov, Podhoří, Ratiboř, Rybáře, Stříbrná a Heřmanov. Příjemným prostředím v okolí řeky Ohře, která pramení

v Německu, mířili přes Středohoří do Litoměřic. Na soutoku Ohře s Teplou tábořili od středy, ubytování byli v dřevěných chatkách, kterých měli k dispozici třináct. V pátek měli takzvaný tvořivý den, například skládali říkanky na předem připravená slova. První říkanka měla obsahovat slova námořník, zemětřesení, kopřiva, křepelka a větřík.

Cvičení 527

Některé aerokluby vznikly u nás hned po druhé světové válce, v té době létaly zejména vyřazené německé, americké nebo ruské armádní letouny. Dnes nabízejí aerokluby po celé republice dárkové lety, na výběr je bezmotorové létání, vyhlídkové, akrobatické nebo pro ty nebojácné také výcvikové lety. Některé

kluby nabízejí také termické létání v horském terénu. Cestující spatří známá místa z neznámého pohledu, vychutnají si příjemné chvíle krásného a tichého letu na dvoumístném větroni. Během krátké chvílky si prohlédnou třeba své město a jeho okolí. Let v celkové délce třicet minut lze získat i v dárkovém balení. Při

dobré viditelnosti, třeba v parném létě, se dá dohlédnout do neuvěřitelné vzdálenosti.

Cvičení 554

Hudební skladatel Antonín Dvořák se narodil v Nelahozevsi - malé obci blízko Slaného. Byl v rodině prvorozeným synem - prvním z devíti dětí. Nadání k hudbě bylo patrné u celé řady Antonínových příbuzných, ale ti vnímali muziku jen jako příjemné zpestření - někdy i přivýdělek. Ve dvanácti letech se Antonín dostává

k zlonickému kantorovi - výbornému hudebníkovi Antonínu Liehmannovi. Liehmann - varhaník, klavírista a skladatel - ovládal mnohé hudební nástroje. V mladém Dvořákovi rozpoznal mimořádný talent - zasvětil ho do harmonie a hry na varhany. Dvořák vystudoval konzervatoř v Praze - v Konviktské ulici na Starém

Městě. Dvořákova hudba je hluboce lidská - budí dojem naprosté samozřejmosti, je prostá jakékoli okázalosti. Rusalka - Dvořákova nejvíce hraná opera - vznikla ve Vysoké, kde měl skladatel letní sídlo, přebudované z hospodářského stavení. Dvořákova hudba provázela také kosmonauty při prvním výstupu na Měsíc - tehdy

zazněla nahrávka Dvořákovy Novosvětské. Dvořákova hudba - symbolicky - doprovázela lidstvo při jeho významném vstupu do vesmíru.

Cvičení 582

Palestinský přístav Askalon je rodištěm malé štíhlé cibulky, kterou v naší kuchyni nazýváme šalotka. Cibulka šalotka má - ve srovnání s cibulí - vyšší obsah sušiny a cukru. Obvykle roste šalotka v trsech, její slupka mívá tmavší barvu, avšak v USA se pěstují i šalotky zcela bílé. Jsou-li cibulky štíhlejší, bývají

také pikantnější. Pěstování šalotky je velmi snadné - snáší i větší mrazy, vyrostе téměř všude. Skladovat se šalotka dá i dva roky - a přesto prý nevyraší. Mnozí vyhlášení kuchaři řadí šalotku mezi nejvznešenější cibulky. Na rozdíl od jarní cibulky - s ní si lidé šalotku někdy pletou - je výrazně méně

aromatická. Od klasické cibule se liší tím, jak roste. Normální cibuli zasadíte malou, vyrostе vám velká. U šalotky zasadíte jednu normální cibulku - a vyrostе vám jich trs stejně velikých.

Cvičení 612

Mezi nejvíce ohrožené druhy zvířat patří žáby, které řadíme mezi bezocasé obojživelníky. Je to především proto, že jejich přirozené životní prostředí je rychle likvidováno - bez okamžité záchranářské snahy hrozí, že mnohé druhy žab zmizí dřív, než se o nich dozvíme. Je naší odpovědností, že i naše děti budou mít

možnost žít se žábami i dalšími obojživelníky, že budou mít příležitost zažít ohromnou rozmanitost této podivuhodné skupiny zvířat. Každá žába se během svého života vyskytuje na dvou odlišných lokalitách - první je zimoviště, druhé rozmnožovací centrum. Rozmnožovacím centrem bývá vodní stanoviště, které je

zaplněné stojatou vodou - rybník, jezero, řeka nebo třeba kaluž. Je možno říci, že žáby jsou považovány za nejzásadnější složku ekosystému - nejenže likvidují hmyz, ale žáby samotné slouží jako potrava vodního ptactva. Naši nejobvyklejší žábou je ropucha obecná - žije především v noci, jako typicky suchozemská

žába se snaží přes den zalézt do děr, pod kameny nebo do štěrbin skal, někdy ji lze vidět i ve městech. V těžkých životních podmínkách vydrží jen ti nejodolnější tvorové, proto musíme žáby - obojživelníky schopné žít ve vodě i na souši - chránit ze všech sil.

Cvičení 647

Můžete-li přijet v průběhu příštích tří měsíců, vaše návštěva nás upřímně potěší. Průvodní zprávy již byly předávány ve sjednaných lhůtách. Už na každé tři obyvatele připadá v průměru jeden osobní automobil. Máte-li řádné důkazy, postupujte podle vámi navržených plánů. I pět absolventů naší devítiletky složilo přijímací zkoušky

na průmyslovku. V ohradě zvěřince poskakovala ta dvě malá kůzlátka. Náš růžový sad letos rozkvetl o šest týdnů dříve než loni. Podle odhadů odborníků se výdaje na internetovou reklamu v letošním roce zvýší až o třetinu, napřesrok prý dosáhnou půl miliardy korun. Již z minulých průzkumů vyplynulo, že i přes

zpomalení růstu zůstane internet i nadále nejrychleji se rozvíjejícím odvětvím.

Cvičení 678

Při studiu mu hodně pomáhal i příruční česko-německý slovník. Cílem nejvyšším je v demokratické společnosti svoboda člověka. Několikrát otočila klíčkem, ale marně - motor nenaskočil. Na začátečníka si počíná velice dobře. Náš pan Mráček se ale vždycky snažil být čestným člověkem. Naše babička je i ve

čtyřiaosmdesáti letech pořád velmi čilá a veselá. Ten člověk není ani vyučený a měl nám prý dělat vedoucího. Ve výrobě kontaktních čoček patří podnik pana Motyčky ke světové špičce. - Památce prvního československého prezidenta se přišel poklonit také český prezident. Hudba Hradní stráže doprovodila kladení věnců smutečním pochodem.

Cvičení 708

Již šestnácté pokračování série konferencí společně pořádaných naší a slovenskou Fyzikální společností se uskutečnilo v červnu v Hradci Králové. Konference si kladla za cíl prezentaci aktuálního stavu a nejnovějších výsledků ve všech oborech fyziky pěstovaných u nás i na Slovensku. Klíčové obory české a slovenské

fyziky se představily v přednáškových blocích. Kvůli zahraničním hostům byly tlumočeny do dvou světových jazyků. Tato akce byla výbornou příležitostí pro všechny fyziky a fyzikální pracoviště představit se široké fyzikální obci. Prostřednictvím jednotlivých sekcí vytvořila konference prostor pro prezentaci vlastních

prací, vzájemnou výměnu informací, jakožto i navazování nových profesionálních kontaktů. Součástí konference byla také prezentace výsledků projektu Cesta k vědě, jehož hlavním cílem je zvýšení motivace českých středoškoláků k vysokoškolskému studiu vědeckých a technických oborů. Konferenci finančně podpořili sponzoři, mezi

jinými například firmy Festo a Humusoft či nakladatelství Fraus.

Cvičení 739

Lidové noviny uveřejňují zajímavý rozhovor s představitelem akciové společnosti Čechie Zdeňkem Čermákem o novém obsahu práce jeho společnosti, která se zabývá výrobou potravin. Podle Statistické ročenky zjišťujeme, že spotřeba průmyslového zboží a důležitých potravin v České republice roste a že se stále

rozšiřuje i síť dopravních prostředků, ale že se v ČR zároveň postupně zvyšují životní náklady. Z četných českých pracovišť se ozývají hlasy, že otevření naší mladé ekonomiky světa je jistě nezbytné, ale že Ministerstvo financí ČR by mělo alespoň do doby zlepšení kurzu koruny zabraňovat dalšímu systematickému vykupování

pohraničí zahraničními návštěvníky formou přiměřených celních tarifů na vyvážené zboží. Jinak se v žádném případě nevyhneme katastrofálnímu zvyšování cen a inflaci.

Cvičení 770

Nezaplacení pohledávek je pro úspěšné i neúspěšné podnikatele rizikem, které může vést k finanční tísní nebo dokonce k úplnému bankrotu celé firmy. Jednoduchým a účinným nástrojem v prevenci takové situace je úvěrové pojištění. Právě tento druh pojištění zajišťuje na českém trhu mnoho pojišťovacích společností.

Pojištění rizika nezaplacení úvěru zahrnuje politická a komerční rizika bez nutnosti úmorného zjišťování, zda neaplacení je způsobeno politickými událostmi, ekonomickými potížemi země nebo třeba v důsledku úplně jiných problémů. - Většina odhadců očekává, že ceny ropy dosáhnou nejvyšší úrovně v příštím roce a poté budou

klesat zhruba ještě dalších pět let. Dochází tak k velmi účinnému zmírňování obav, že by cena této suroviny zůstala i nadále neúměrně vysoká. Letos se cena ropy pohybuje na nejvyšší úrovni za posledních dvacet let. Prudký nárůst cen ropy v tomto roce je spojen s vysokým růstem ceny této suroviny v Číně. Svou roli

sehrálo i údajné snížení amerických zásob benzínu a úzkostlivé obavy týkající se bezpečnosti na území Středního východu.

Cvičení 802

V současné době zajišťujeme i další rozšíření osevních ploch řepy cukrovky, tím i zvýšení výroby cukru, jehož ceny na světových trzích v poslední době výrazně vzrostly. Dosažení soběstačnosti u obilí bude také významným českým příspěvkem k řešení světového problému výživy. Tímto problémem se nedávno

zabývala světová konference Organizace spojených národů o potravinách v Římě. - Zvyšování výdělků závisí na důsledném plnění výrobních úkolů cestou zvyšování kvalifikace, uplatňování nové techniky a technologie. Každý pracující člověk by měl pečovat o stupeň svojí kvalifikace a v neposlední řadě o pověst

férového člověka. V současné době, v níž podstatnou roli hrají digitální technologie, musíme neustále zvyšovat svou počítačovou gramotnost. Ta začíná gramotností klávesnicovou - tedy ovládnutím počítačové klávesnice bez stálé potřeby sledování klávesnice očima. Kvalifikovanost je pro zaměstnavatele pádným argumentem a ovlivňuje uchazečovu pozici na trhu pracovních sil.

Cvičení 821

O tom, že existuje přímá závislost mezi úrovní úmrtnosti a kvalitou životního prostředí, asi dnes už nikdo nepochybuje. Četné komentáře ve sdělovacích prostředcích dřívější doby tvrdily, jak pouze forma centrálního řízení zemědělsko-potravinářského komplexu ochraňuje před černým trhem s potravinami. V družstvech

organizovaní zemědělci měli být šťastni, že už nemusejí dřít na soukromém gruntu. Jenže toto údobí převažující existence forem kolektivního zemědělství přineslo v zájmu maximální úrody také neúměrnou chemizaci půdy, což přímo ohrožuje přírodu a lidi v samém základu jejich bytí. Proto současné zemědělství fakticky

představuje biologickou načasovanou bombu. Čím později tato bomba exploduje, tím více bude exploze ničivější. Vítáme proto, že naši experti přinesli dost zkušeností ze zemí, kde se o ekologii živě diskutuje již řadu let. Četné agrokomplexy do svých programů zařadily výzkum a vývoj biologicky účinné ochrany zemědělských

produktů bez pohodlnějšího postřikování svých výrobků, tedy lidské potravy, nebezpečnými chemikáliemi. Už nejen experti stále hlasitěji upozorňují, že méně znamená často více.

Cvičení 839

Žena s cigaretou - obrázek, který se začíná objevovat až ve druhé světové válce. Do té doby bylo kouření výlučně mužskou záležitostí. Kouření je jevem podmíněným touhou vyrovnat se okolí. Ženy by se však neměly nechat ovlivňovat. Ústředním tématem besedy v Ústí nad Labem bylo kouření - jeho smysl, či

spíše nesmyslnost, úskalí a účinky na lidský organismus. Řeč se stočila i na vliv kouření v těhotenství. Profesor Šindelář zdůrazňoval kázeň budoucí matky. Život máme jenom jeden, a proto je nutno jej účinně ochraňovat. Dnes už existují velmi účinné a seriózní metody odvykání kouření, např. odvykání za pomoci

jógy apod. Vždyť dnes hrozí lidstvu tolik nemocí, např. cirhóza, skolióza, mononukleóza apod., nevymýšlejme si tedy ještě mnohem horší nemoci z kouření. Výzkumníci z Ústavu pro výzkum veřejného mínění letos zjistili, že v České republice kouří téměř tři pětiny žen a také více než tři čtvrtiny mužů. Boj proti kouření

je u nás zatím málo účinný. V ČR se protikuřácká kampaň soustředí na ochranu nekuřáků. Účinnost dosavadních protikuřáckých opatření je ovšem pochybná, neboť kuřáci svou vášní obtěžují nekuřáky na zastávkách hromadné dopravy i v restauracích při jídle. Šanci na nápravu dává vnitřní kázeň každého z nás.

Cvičení 857

11. února zorganizovalo Kulturní centrum Prahy 1 besedu o Čechovi Filipu Jánském, letci a spisovateli. Úvodem zazněly vzpomínky Emila Mikulenky, Jiřího Maňáka a už zesnulého Karla Schoře. Práce Nebeští jezdci získala našim válečným hrdinům hodně ctitelů. 11. března roku devětatřicátého znemožnil Filipovi Jánskému studium. Již 1. května

téhož roku se stává příslušníkem francouzské cizinecké legie. Ve chvíli podpisu dobrovolného vstupu do cizinecké legie mu tedy bylo necelých sedmáct let. Stal se tak nejmladším příslušníkem čs. zahraniční armády. 11. srpna čtyřicátého roku složil v anglickém městečku Cosford přísahu anglickému králi Jiřímu V. Na konci

šedesátých let natočil Jindřich Polák na motivy práce Filipa Jánského stejnojmenný film Nebeští jezdci. Film ukazuje českou skupinu pilotů v Anglii za druhé světové války a její hrdinný boj proti nacistům. Silný příběh a výborné herecké výkony z něj dělají nezapomenutelnou klasiku v českém válečném filmu. Na 1. straně

časopisu Film najdeme dokonce vyjádření, že jde o dodnes nepřekonaný film o českých letcích ve službách RAF.

Cvičení 875

10. 11. vysílala Česká televize pořad věnovaný Miroslavu Horníčkoví. V tento den - 10. listopadu - slavil Horníček své narozeniny. Jakkoli se mnohostranné Horníčkově nadání uplatňovalo i v jiných tvůrčích oblastech, nejvýrazněji se přece jen prosadilo na divadle. Plzeňský rodák vstoupil na divadelní

prkna už na tamní reálce, kde spoluzaložil Studentský avantgardní kolektiv. Ačkoli po absolutoriu nastoupil na úřednickou dráhu, jeho ochotnické úspěchy zapříčinily, že už na počátku čtyřicátých let přijal angažmá v Městském divadle v Plzni. Po válce nastoupil do divadélka Větrník v Praze,

potom nedlouho působil v Divadle satiry. Stal se členem činohry Národního divadla, odkud přešel do Divadla ABC. Ve spolupráci se svými kolegy vyzrával Miroslav Horníček v jednoho z nejpoblárnějších představitelů takzvaného inspirovaného herectví. Tímto pojmem je označován herec, který vstupuje před

publikum jen sám za sebe. Miroslav Horníček mnohokrát osvědčil i své filmové mistrovství, mezi jinými ve filmech Kam čert nemůže nebo Táto, sežeň štěně. Nesmazatelně se do srdcí diváků zapsal v seriálu Dva písáři. Horníček byl také divadelním autorem, režisérem, literátem a výtvarníkem. Literární dráhu

předznamenala v šedesátých letech kniha Dobře utajené housle, která se vzápětí stala také jeho slavným divadelním recitálem. Po půlročním angažmá v Kinoautomatu na Světové výstavě v Montrealu publikoval cestopis Javorové listy.

Cvičení 893

Časopis Mladý svět otiskl hezký dopis čtenářky Waltraud Gregorové ze severních Čech, v němž se čtenářka zabývá vztahem člověka k přírodě. Na konkrétních, byť na první pohled nevýznamných, příkladech ukazuje na ekologické hříchy. Na skládkách jsou větve ořezané ze stromů. Ty tam pak leží

v sousedství kovových sloupů, třebaže by je bylo možno pořezat dětem na táborák. Další čtenář popisuje, jak na malé vsi založili nevelkou ekologickou skupinku, která se stará o veškerou zeleň obce a napravuje spoustu drobných ekologických hříchů jiných spoluobčanů. V pařížské reportáži Waldemara Weningerera popisuje

Mladý svět v čísle z 10. dubna filatelistický trh, o jehož existenci ví jen málokdo. Minisvět poštovních známek umožňuje potkat červeného Beethovena, Adenauera v modré barvě nebo zeleného Stalina. Na jedné straně katalogu se předvádí svět zvířat, na další sportovní šampioni a země původu na diváka

dýchají exotikou. Rwanda, Macao, Honduras, Mexiko. Některé jsou exotické už vyobrazeními pro domácí obyvatele zcela běžnými, např. v sérii darů přírody obdivujeme vedle citronů také u nás v Čechách známé plody kiwi, mango či avokádo. - Paní Wawrzynek, polská dopisovatelka Mladého světa, informuje české

čtenáře o tom, že polština nepoužívá jednoduché vé, ale pouze dvojité. Takže zatímco Čech řekne Svatý Václav, Polák Swaty Waczlaw.

Cvičení 911

V úterý 15. 5. v 15 hodin 55 minut uvedla Česká televize na programu ČT1 ve vzdělávacím cyklu *Náš venkov* pořad o chmelu. Pěstování chmele je významným exportním odvětvím České republiky. Dvě třetiny až tři čtvrtiny produkce chmele jsou určeny zpravidla pro export. V období středověku se chmel

pěstoval v Čechách skoro ve všech výrobních oblastech, především kolem pivovarů. To bylo dáno potřebou rychlého zpracování této vzácné suroviny. Vzhledem k vysoké kvalitě českého piva byla však již tehdy vyhlášena opatření na zákaz vývozu chmelové sadby z Čech a činěny pokusy na ověřování původu chmele. Pěstování

chmele se soustředilo do několika oblastí, které jsou vymezeny zákonem. Chmel je plodina agrotechnicky velmi náročná, konjunkturální a značně riziková. Právě odtud pramení značné kolísání jeho výměry a hektarových výnosů. Největší plocha v českých zemích byla před 1. světovou válkou, kdy přesáhla

15 tisíc hektarů. Po válce klesla na 5 tisíc hektarů.

V hospodářské krizi na počátku třicátých let byly chmelnice rušeny, ale ještě před druhou světovou válkou a pak v letech okupace byly opět rozšiřovány. Dnes se chmel pěstuje na ploše více než 11 tisíc hektarů. Převažuje pěstování na Žatecku

a Ústěcku. Tradičním odběratelem našeho chmele je především Belgie, která ročně odebírá více než 5 tun.

Cvičení 929

Článek v sobotní Mladé frontě z 19. 9. se týkal železničního neštěstí na Šumavě. Bilance byla tragická - jeden mrtvý a 59 zraněných. Čelní srážku dvou osobních vlaků u obce Blanice přitom nezpůsobilo selhání techniky, ale člověka. Podle dostupných informací srážku způsobil strojvedoucí jednoho

z vlaků tím, že nevyčkával v určené stanici na protijedoucí soupravu a vjel na trať. Motorový vlak jedoucí z Čičenic do Volar měl totiž 19 minut zpoždění, které chtěl strojvedoucí zřejmě dohnat, a proto vyjel ze stanice dřív. Přestože se železničáři domnívali, že trať mezi Bavorovem a Blanicí bude

brzy zprovozněna, po odtažení obou vykolejených souprav zjistili, že byly poškozeny také koleje. Oba vlaky jedoucí zhruba čtyřicetikilometrovou rychlostí se čelně srazily několik minut před 19. hodinou. Vzhledem k množství zraněných povolali jihočeští dispečeri na místo tragédie 9 sanitek a dva vrtulníky.

Zdravotníci pak zraněné dopravili do nemocnic ve Strakoncích a Prachaticích, nejvážnější případy směřovaly do Českých Budějovic. Z celkového počtu pacientů je 19 zraněno těžce. Mezi zraněnými bylo i 9 dětí. Hmotná škoda byla vyčíslena na 950 tisíc korun na vlakových soupravách a 90 tisíc na kolejích.

Její výše však není konečná, protože do konečné bilance se započítává například také hmotná újma cestujících.

Cvičení 947

Za doby královské dynastie Tarquiniů se starověký Řím stal skutečným městem. Bylo zrušeno rodové zřízení a byl zaveden census, to znamená sčítání lidí a majetku, podle něhož byli občané zařazováni do tříd. Tarquiniové byli z Říma vypuzeni až v roce 510 před naším letopočtem. Poslední král z této dynastie

byl Lucius Superbus Tarquinius. - Julien Gracq se narodil roku 1909. Byl to francouzský romanopisec navazující na tradice surrealismu. - Mentální věk je stupeň rozumové vyspělosti, tedy inteligence, vyjádřený srovnáním s průměrnou vyspělostí dítěte určitého věku. Dítě, jež je rozumově opožděné, má menší věk

mentální než průměrné dítě jeho věku. Rozumově nadprůměrné dítě má naopak vyšší věk mentální, než odpovídá jeho stáří. Podíl mentálního a kalendářního věku sledované osoby násobený 100 se nazývá inteligenční kvocient, zkratka IQ. Inteligenční kvocient se dnes zjišťuje testem. Normální IQ je 100. Genialita je určena IQ větším než 150.

Cvičení 965

Úřední název Švédska je Konungariket Sverige. Rozkládá se v severní Evropě ve východní části Skandinávského poloostrova u Botnického zálivu Baltského moře. Na severu Švédska žijí Laponci - zhruba 10 000 - a přes 30 000 Finů. Osídlení Švédska je vzhledem ke klimatickým podmínkám dost nerovnoměrné. V zemědělství je

zaměstnáno 13 procent obyvatel. Hektarové výnosy jsou velmi vysoké, např. u ozimé pšenice je to až 33 q z hektaru a u brambor 130 q z hektaru. Velký význam pro Švédsko má rybolov - ročně tu vyloví až 300 000 tun sledů, tresek či makrel. Délka železniční sítě je 95 000 km, ale železniční doprava je nahrazována vodní,

leteckou a automobilovou. Převážnou částí Švédska prostupují východní svahy Skandinávského pohoří. Pobřeží Baltského moře je značně členité - největším ostrovem je Gotland, jehož rozloha je přes 3 tisíce kilometrů čtverečních. Střední a jižní Švédsko zaujímá nížina s četnými jezerními plošinami a jezery ledovcového

původu. Švédské řeky tečou směrem do Baltského moře, mají značný spád a četné peřeje i vodopády. Podnebí je zde vnitrozemské, chladné, na jihu mírnější. Moře při východním pobřeží zamrzá až na čtyři měsíce v roce. Lesy, převážně jehličnaté, zaujímají 50 procent plochy celého státu, na severu je tundra. Vyskytují se zde zvláště bohatá ložiska zlata a stříbra.

Cvičení 975

Problémem se zabýval kolektiv výzkumníků, který došel k několika návrhům řešení - a) zastavit dosavadní ekologicky škodlivou výrobu a zajistit takto pro podnik náhradní výrobní program, b) pokračovat v dosavadní výrobě, ovšem za cenu placení vysokých pokut za znečišťování ovzduší, c) prodat podnik v dražbě

a ponechat na uvážení příštího majitele, jak objekt využije. Valná hromada všech akcionářů se v hlasování vyjádřila pro variantu a) - pro se vyslovilo 93 procent všech přítomných.

Cvičení 990

15. dubna uspořádal Palác kultury (u příležitosti 110. výročí narození a 50. výročí úmrtí) koncert z děl světového českého umělce - houslisty Jana Kubelíka. Obzvláštní lesk dodala večeru přítomnost dcery Jana Kubelíka (houslové virtuózky Anity Kubelíkové), která na koncertě též promluvila. V podání

houslisty Miroslava Vilímce a klavíristy Vladislava Vilímce zazněly i Kubelíkovy skladby. U houslisty Vilímce zaujalo jemné vibrato, pozoruhodné též bylo, že měl celý program nastudován z paměti. Neomylná jistota v intonaci, křišťálový tón a radost i zaujetí ze hry jsou přednostmi tohoto mladého sólisty. Vrcholem

večera byl Kubelíkův koncert B dur (i když obrovský úspěch mělo i provedení 5. věty těžkého Paganiniho koncertu D dur v podání obou umělců). Vladislav Vilímeček doprovázel virtuózním způsobem, temperamentně, zřetelně, výrazně a opravdu výbornou technikou. O koncertním večeru informovaly druhý den téměř všechny české deníky. Posluchači se shodli, že to byl povznášející večer.

Cvičení 1010

Tomáš Garrigue Masaryk (narozen roku 1850) byl prvním prezidentem Československé republiky (1918 až 1935). Byl mj. známým filozofem, výborným politikem a státníkem. Masaryk pocházel z chudé moravské rodiny. Začal jako učeň (zámečnický, kovář), na studia (v německých školách) se dostal až později. Fakultu filozofie absolvoval ve

Vídni. Po r. 1880 byl povolán na českou univerzitu jako profesor filozofie. Za pobytu v USA se oženil s Američankou Charlotte Garrigue, která na něho měla značný vliv, zejména v názorech na náboženství. K podpoře své politiky založil r. 1900 málo početnou Českou lidovou stranu (od r. 1905 přejmenovanou na Českou stranu

pokrokovou), skoro výhradně z příslušníků inteligence, která žádala pro české země autonomii v rámci Rakouska-Uherska. V letech 1891 až 1893 působil Masaryk jako poslanec rakouské Říšské strany za buržoazní stranu mladočechů. V dalších volbách (na základě všeobecného volebního práva) v roce 1911 byl opět zvolen,

tentokrát to byly hlasy sociálně demokratických dělníků. V listopadu 1935 Masaryk, když připravil všestranně půdu pro volbu svého důvěrníka E. Beneše prezidentem, podal demisi a zřekl se účasti v politickém životě. Z jeho díla jmenujme alespoň Otázku sociální (vyšlo i německy - 1889 a rusky v roce 1900) a Českou otázku (1895).

Cvičení 1028

Počátek historie sklárny Moser je spojen s osobností Ludwiga Mosera (narodil se roku 1833). Tento talentovaný rytec, který byl navíc obdařený nevšedním obchodním duchem, založil sklárnu v lázeňském městě Karlovy Vary. Sklárna nesoucí jméno svého zakladatele se díky němu a jeho potomkům stala během několika

desetiletí synonymem pro sklo špičkové kvality a světového věhlasu. Roku 1893 získala firma "Glasfabrik Ludwig Moser a synové" na Světové výstavě v Chicagu bronzovou medaili. V roce 1900 získala firma stříbrnou medaili na Světové výstavě v Paříži, kde bylo vystavováno křišťálové a barevné broušené

sklo s florální rytinou, jako specialita pak představena "Karlsbader Sezession" - vázy s dekorem z barevných nálepků. Roku 1901 byl firmě udělen titul "dvorního dodavatele perského šacha", roku 1908 pak titul "dvorního dodavatele anglického krále Edwarda VII". Do let 1909 až 1910 spadá počátek výroby

barevného broušeného skla a skla zdobeného leptaným a zlaceným dekorem - "oroplastikou" Moser. V roce 1958 se sklo Moser stalo součástí československé expozice na Světové výstavě Expo 1958 v Bruselu. Za vystavenou kolekci sklárna získala Grand Prix. Sklo Moser se zvláště pro svůj čistý styl, jiskřivost, eleganci

a klasické proporce brzy stalo majetkem královských rodů, prezidentů a jiných významných osobností z celého světa. Tato tradice pokračuje dodnes, a proto je zcela oprávněně označováno jako "Sklo králů". Již téměř 150 let sklárna Moser vyrábí luxusní nápojové a dekorativní sklo klasických i moderních tvarů. Vysoká

kvalita a nadčasovost jsou hodnoty překonávající všechny umělecké trendy a módní vlny. Tyto hlavní principy zajišťují, že výrobky Moser zůstávají v každé době krásné a žádané. Vlastnit některý soubor nesoucí značku Moser vždy bylo pro významné osobnosti z celého světa prestižní záležitostí. Jména prominentních

majitelů - králů, prezidentů a diplomatů, jejichž iniciály, erbovní či státní znaky zdobí některé nápojové soubory Moser, jsou nejlepším potvrzením trvalé hodnoty a prvotřídní kvality výrobků značky Moser.

Cvičení 1045

Přemyslovci, český panovnický rod, byli původně vladaři českého kmene a svůj název odvozovali od mýtického knížete Přemysla Oráče. Vládli od 9. století až do zavraždění Václava III. Označení Přemyslovci se objevilo v náznu teprve v kronice Václava Hájka z Libočan, rozšíření nabylo v historických pracích o českých

dějinách z 18. století. Přemysl Otakar I. (zemřel roku 1230) dospěl k trvalému držení trůnu v pokročilém věku. Využil zápasu o říši mezi Filipem Švábským a Otou Brunšvickým k značnému utvrzení české moci. Nejprve stranil Filipovi a přijal od něho v roce 1198 královskou korunu. Potom na naléhání papeže Inocence

III. se přidal k Otovi, který jej znovu korunoval králem. Když pak Filip vítězným tažením do Čech donutil Přemysla k poslušnosti, zůstal mu český král věrný a po jeho zavraždění v roce 1208 se jen nerad zase přiklonil k Otovi. Byl také z prvních říšských knížat, kteří se postavili (když dal papež Otu v klatbu) za

mladého krále sicilského Fridricha II. Za to potom Fridrich II. "Zlatou bulou" potvrdil a rozmnožil svobody státu českého v říši (1212). Se svou druhou chotí Konstancií Uherskou měl Přemysl syna Václava I. (1230 až 1253). Chotí Václavovou byla Kunhuta, dcera Filipa Švábského. Proto se král zpočátku přidržel Fridricha II.

Přemysl Otakar II. byl spoluvladařem svého otce Václava I., od roku 1253 pak českým králem. Postupně získával dědictvím alpská vévodství, čímž rozšířil svá území od Krkonoš po Jaderské moře. Za jeho vlády dosáhla moc Přemyslovců vrcholu.

Cvičení 1063

Z rozhovoru s novým ledečským starostou Quidem Fialou (8. března):

Redakce: "Popište nám Vaše první kroky na radnici." Fiala:

"Nejprve se seznámím se zaměstnanci Městského úřadu. Již z prvních setkání s nimi mám velmi dobrý pocit." Redakce: "Spolupráce

s ostatními zastupiteli určitě nebude jednoduchá ..." Fiala:

"Budeme muset hledat kompromisy pro jednotlivé projednávané problémy." Redakce: "Občany by zcela jistě zajímalo, jaké

konkrétní úkoly vás ve funkci čekají." Fiala: "Úkoly na volební období jsou dány zejména již započatými investičními akcemi, které zatím nemají dořešené financování. Jde například o chodník

na Husově náměstí - 2,8 mil. korun, dokončení rekultivace skládky - chybí sehnat zhruba 8 mil., zimní stadion - minimálně 12 mil. letos (k tomu dalších 8 mil. korun v příštím roce). Nové investiční akce většího rozsahu nejsou v současnosti možné bez dotací od státu." Redakce: "Domnívám se, že existují nějaké další

možnosti příjmů." Fiala: "Ano, dalším možným zdrojem příjmů je prodej obecního majetku." Redakce: "Teď bych Vás poprosil o tečku za naším rozhovorem." Fiala: "Chtěl bych poděkovat odcházejícímu starostovi a místostarostovi za jejich dlouholetou práci pro město a popřát novému vedení co nejvíce úspěchů, ze kterých bude mít

prospěch celá Leděč nad Sázavou a všichni její občané."

Cvičení 1081

Podstata knihtisku (tj. mechanické rozmnožování psaného textu za pomoci pohyblivých liter, tiskařského lisu a černě) byla známa nejdříve Číňanům. Již od 8. století tiskli z desek a od 11. století pohyblivými typy. V letech 1403 až 1405 byl knihtisk objeven v Koreji. Nezávisle na Korejcích vynalezl knihtisk

v Evropě asi v roce 1444 mohučský zlatník J. Gensfleisch, zvaný Gutenberg. Na rozdíl od deskotisku (tisk z celistvých desek řezaných do dřeva) vynalezl Gutenberg písmovinu (slitinu olova, cínu, vizmutu), z níž odléval jednotlivé znaky s reliéfně vyvýšeným obrazem (odtud tisk z výšky) a sestavoval je sazbou

do tiskové formy. Knih-tisk se šířil po Německu, dostal se brzy do Itálie, do Čech, do Francie, Španělska, Anglie a jinam. V Rusku byl zaveden asi roku 1558. Zpočátku byl knihtisk pokládán jen za svobodné umění a teprve v 19. století se stal průmyslem. Přispěly k tomu technické vynálezy jako rychlolis, odlévací stroj, sázecí

stroje, ofset, rotačka a chemigrafická reprodukce. První české knihy byly tištěny zřejmě v letech 1459 až 1480. Prvním českým tiskem je Kronika trojanská Quidona de Columna, vytištěná v Plzni. Na Moravu zavedli knihtisk pánové Stahel a Freinlein roku 1485. Vrchol českého knihtisku znamenají tiskárny Jiřího Melantricha

z Aventina. Na Slovensku se objevují zprávy o tiskařích r. 1549 v Banské Štiavnici. V první polovině 19. století vynikla tiskárna B. Haase a jeho synů. Roku 1848 byla založena pro ústřední potřeby Státní tiskárna v Praze. Roku 1945 došlo ke znárodnění veškerých velkých tiskáren.

Cvičení 1099

Máte rádi zvířata? Znáte fotografie našeho umělce Ericha Tylínka? Ne? Potom si určitě nenechte ujít příležitost začíst, ale hlavně se zadívat na překrásné fotografie v publikaci "Zoo - útočiště zvířat". Erich Tylínek je známý svými četnými obrazovými publikacemi ze života zvířat více za hranicemi naší vlasti než

u nás. Svou životní zálibu našel již v roce 1920. Tehdy mu daroval jeho otec malý fotoaparát Box Tengor, aby místo střílení vrabců raději zvířata fotografoval. Fotografování se mu stalo koníčkem a nakonec celoživotním posláním. Profesionálem se však stal až ve svých 40 letech. Více než 40 let rozvíjel hlavní téma své

fotografické tvorby - zvířata v zoo. Jeho očima obdivujeme naše, ale především exotická zvířata z různých míst zeměkoule z důvěrné blízkosti. Ve fotografii zvířat ze zoologických zahrad představuje špičku této tvorby. Knihy "Zoo - útočiště zvířat", na které mu tolik záleželo, se bohužel autor již nedožil. Na obrazové části

publikace se také podílela Zuzana Samková, která byla jeho žačkou a nejbližší spolupracovnicí. Od asistování při práci v zoo přešla k samostatné tvorbě, kterou se zabývá již 14 let. Prvním tématem jejích prací byla domácí zvířata. Ekologické krize ve světě dospěly tak daleko, že zoologické zahrady jsou mnohde bohužel

právě posledním útočištěm a jedinou životní základnou některých ohrožených druhů živočichů.

Cvičení 1117

Účetnictví je vybudováno na základě více než tisícileté zkušenosti lidstva v obchodech a podnikání jako soustava číselných údajů, které zachycují ekonomiku podniku. Je zaměřeno na skutečně hospodářské operace. Přesně podává obraz o minulosti i současnosti podniku, dává podnikateli všestranné

podklady pro jeho rozhodování o budoucnosti. Tato provázanost účetnictví s rozhodováním v podnikatelské činnosti je staví na přední místo mezi zdroji ekonomických informací, které může podnikatel používat. V podvojném účetnictví je důležitá účtová třída 7, tzv. závěrkové a podrozvahové účty. Tato třída zahrnuje

následující skupiny: 70 - Účty rozvahové, 71 - Účet zisků a ztrát, skupiny 75 až 79 zahrnují tzv. podrozvahové účty. Podnikatel používá k dosažení účelu podnikání jednak kapitál, jednak pracovní síly (pracuje sám, zaměstnává spolupracovníky). Kapitál podniku je ve skutečnosti nejen v peněžní hotovosti, ale také v pohledávkách

(vkladech) u peněžních ústavů, v pohledávkách za obchodními partnery - odběrateli, v zásobách zboží a materiálu, v podnikovém zařízení, v pozemcích, budovách atd. Součtu těchto prostředků říkáme majetek, aktiva podniku.

Cvičení 1135

Výsledek hospodaření každé firmy je závislý na celé řadě činitelů. Jedním z nich je úroveň motivace pracovníků k maximálnímu využití schopností. Mzda je v tržním hospodářství cenou výrobního faktoru práce. Ve vztahu k osobnosti pracovníka představuje nejdůležitější motiv k práci! Proč? - Zabezpečuje životní potřeby pracovníka

a jeho rodiny. Stanovení mzdy tak, aby plnila motivační funkci, je úkolem podnikového mzdového systému. Hlavními mzdovými faktory práce jsou: pracovní funkce v podniku, pracovní výkon, chování, ohodnocení různých mimořádných okolností a situace na trhu práce. Předpokladem kvalifikované personální práce je vhodný

systematické a objektivní hodnocení pracovníků a jejich výkonů. Hodnocení pracovníka a jeho výkonu je součástí práce každého nadřízeného vůči pracovníkovi, kterého řídí. Je podkladem pro rozhodování o dalším vývoji pracovníkovy činnosti a kariéry ve firmě. Hodnocení musí být systematické a objektivní. Nezbytnou součástí reakce podniku

na neustále se měnící nároky ekonomického okolí je formování pracovních schopností pracovníků tak, aby byly v souladu s požadavky praxe. I když zpravidla existuje vnitřní zájem pracovníků na zvyšování kvalifikace, je nezbytné, aby podnik tento proces řídil a usměrňoval.

Cvičení 1153

Mezi hlavní zdroje ekonomických poznatků patří pozorování ekonomických procesů, hlavně čerpáním z historických záznamů. Příkladem je inflace, o níž hovoříme, jestliže roste celková cenová hladina. Občané, bankéři a politikové si často podrážděně stěžují na vysokou míru inflace, když vzrostou ceny o 10, o 20,

o 60 nebo dokonce o 100 procent ročně! Jak zkoumat škody, které způsobuje inflace? Jednou z možností je studium inflačních situací v minulosti. Historie a fakta jsou pro vědu, jakou je ekonomie, velmi důležité. Avšak fakta sama neumějí mluvit. Údaje o minulosti musíme doplnit ekonomickou analýzou, neboť jen rozvíjením

a testováním ekonomických teorií lze z neuspořádaného množství údajů a faktů získat souvislý obraz reálné skutečnosti. Ekonomická analýza je přístup, který vyvozuje nebo předpokládá určité typy ekonomického chování na základě předpokladů o tom, jak jsou lidé, firmy nebo jiné subjekty motivovány či jak budou jednat. Ekonomové

samozřejmě nemají v důležitých aktuálních problémech žádný monopol na pravdu. Většina základních jevů je málo pochopitelná a vysoce sporná. Ovšem ekonomové a vědci z jiných oborů vyvinuli určité techniky - někdy nazývané též vědeckým přístupem - které jim usnadňují pochopit různé síly působící v pozadí jevů, jako je

např. nezaměstnanost, ceny a mzdy, rozdělování důchodů nebo zahraničního obchodu.

Cvičení 1171

Jak může ocelářská firma reagovat na změnu poptávky v čase? To si můžeme ukázat na příkladu libovolné ocelárny, která provozuje své hutnické pece na 70 % kapacity, když náhle a neočekávaně dojde ke zvýšení poptávky po oceli v důsledku havárie v závodě konkurenta. Ve velmi krátkém období jednoho či několika dnů nemůže ocelářská

firma svou výrobu přizpůsobit. Trvá určitou dobu, než se věc vyřeší administrativně, než se zavolá zákazníkům, aby se potvrdily jejich potřeby, než se vypočítá optimální úroveň výroby, než se roztopí hutnické pece, než se zavede nová pracovní doba pracovníků a než se objedná nezbytné suroviny. V tomto období se výroba

nemění. Jak běží čas, může začít ocelárna přizpůsobovat svou produkci nové výši poptávky. Firma může zvyšovat výrobu tak, že požádá své dělníky, aby pracovali přesčas, zaměstná větší počet pracovníků a intenzivněji využije své zařízení a stroje. V krátkém období tedy lze zvýšit úroveň výroby v rámci limitů existujících

kapacit závodů. Pokud bychom předpokládali, že zvýšení poptávky po oceli bude trvat delší časové období - 2, 3 nebo dokonce 10 let, potom může firma přezkoumat své stroje a zařízení a rozhodnout, že zvýší výrobní kapacitu! K tomu ovšem potřebuje finanční zdroje. Chce-li stroje nakupovat na domácím trhu, stačí korunové konto,

je-li však třeba nakoupit na světových trzích, pak jsou nezbytná eura nebo americké dolary.

Cvičení 1189

Podle § 27 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, je vyloučen z odpisování následující hmotný a nehmotný majetek: a) bezúplatně převedený majetek podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci, pokud náklady na jeho pořízení nepřevyší částku 10 000 Kč, b) pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti

delší než 3 roky, které dosud ještě nedosáhly plodonosného stáří, c) hydromeliorace do 2 let po jejím ukončení, d) objekty hrazení a úpravy bystrin a lesnicko-technické meliorace, e) umělecká díla (ta upravuje zákon č. 35/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů), která nejsou součástí staveb a budov, předměty muzejní a galerijní

hodnoty, případně jejich soubory v muzeích a památkových objektech, stálé výstavní soubory a knihovní sbírky knihoven jednotné soustavy, případně jiné sbírky, f) movité a nemovité kulturní památky a jejich soubory, které zpravidla není možné ocenit podle platných právních předpisů, g) povrchové a podzemní

vody, lesy, ložiska nerostných surovin a nerosty, jeskyně, měřičské značky, signály a jiná zařízení vybraných geodetických bodů a tiskové podklady státních mapových děl, h) hmotný majetek převzatý bezúplatně podle zvláštních předpisů, i) nehmotný majetek vložený společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva do

základního jmění, pokud byl pořízen bezúplatně (např. obchodní značka, know-how apod.).

Cvičení 1206 a 1245

Ekologicky hospodařící podniky obhospodařují v České republice více než pět procent veškeré zemědělské půdy, což je dokonce nad průměrem zemí Evropské unie. Podnikatelé přitom stále diskutují o tom, zda je ekologické zemědělství jen módním trendem nebo zda jde skutečně o budoucnost celého oboru. V České republice se již

stalo ekologické zemědělství stabilní součástí státní zemědělské politiky. Ekologicky hospodařící podniky získávají od státu finanční podporu, která je odůvodněna ekonomickými odlišnostmi hospodaření ekologického od zemědělství standardního. Ekologičtí zemědělci používají méně chemických prostředků, hospodaří spíše

extenzívně než intenzívně. Mají většinou vyšší výrobní náklady, ale přitom také nižší výnosy. Část této ekonomické újmy hradí stát proto, že takto hospodařící zemědělské podniky nezatěžují životní prostředí a neprohlubují nadprodukcí klasicky vyráběných zemědělských surovin. Produktem ekologického zemědělství jsou

biopotraviny, mezi spotřebiteli ve vyspělejších zemích stále vyhledávanější a oblíbenější. Biopotraviny jsou přitom o něco dražší než zboží klasické, podle druhu výrobku zhruba o třetinu. Někteří odborníci spatřují hlavní význam ekologického hospodaření také jinde, než v pouhé produkci zdravějších potravin. Ekologické

zemědělství je podle jejich názoru především specifický způsob obhospodařování půdy, který je šetrný k životnímu prostředí. To je jeho hlavním přínosem, to by měl vědět i spotřebitel, když takovou potravinu kupuje. Ta skutečně nemusí být kvalitnější než klasický výrobek, ale garantuje, že podnikatelé při její výrobě postupovali

ekologickými metodami. Pro agrární politiku Evropské unie je přitom ekologické zemědělství dobrým důvodem, jak obhájit před okolním světem vysoké zemědělské dotace. Současným trendem Evropské unie je ovšem prosazovat šetrnost k přírodě mnohem více i do zemědělství konvenčního tak, aby se nedělala z ekologického

hospodaření výlučnost. V současné době je stále ještě ekologické zemědělství považováno za nadstandard. Bylo by ale správné, aby zdravotně bezpečné a ekologické potraviny produkovalo veškeré zemědělství. Ekologické zemědělství je způsob hospodaření, který nevyužívá umělá hnojiva, klade značný důraz na opatření chránící

půdu a přírodu a zajišťuje ohleduplné zacházení se zvířaty. Ještě před několika málo lety bylo okrajovou specialitou malé skupiny farmářů i zákazníků. Během devadesátých let se ale jeho postavení dramaticky změnilo. Šetrné hospodaření se především v evropských zemích stává běžným a zboží, které nabízí, je v mnoha obchodech

samozřejmostí. Ekologické zemědělství hospodaří způsobem, který jen minimálně přispívá ke znečištění a poškozování krajiny, snaží se zajistit zdravé potraviny a ohleduplně zachází se zvířaty. Za touto definicí se skrývají přesná pravidla. Zákony stanoví přesné podmínky, které musí zemědělský statek splnit, aby byl za šetrný

uznán. Standardy se sice mohou v různých zemích mírně odlišovat, všechny ale vycházejí z mezinárodně platných kritérií. Pravidla vycházejí z několika hlavních principů, některé si zde vysvětlíme. Ekologické zemědělství dává přednost biologickým prostředkům před chemickými - využívá například přirozených nepřátel škůdců, vhodně

střídá a kombinuje plodiny. Úrodnost půdy je při ekologickém způsobu hospodaření zajištěna přirozeným hnojem nebo zaoráváním rostlin - v žádném případě umělými hnojivy. Zvířatům zajišťuje ekologické zemědělství takové podmínky, které odpovídají jejich přirozeným potřebám. Postupem času se v ekologickém zemědělství

vyvinuly vědecké postupy hospodaření, kterými vyrovnává některé výhody průmyslové produkce. Využívá například úspěšně předností a příležitostí, které mu využívání přirozených postupů poskytuje.

Cvičení 1248 a 1281

Dlouhodobý negativní trend ve vývoji počtu a následků silniční nehodovosti v České republice vyžaduje neodkladně přijmout opatření ke změně současného stavu. Každoročně v naší zemi umírá v důsledku dopravních nehod více než 1300 osob, dalších téměř šest tisíc je těžce zraněno a celospolečenské ztráty způsobené

dopravními nehodami přesahují 46 miliard korun. Oproti motoristicky vyspělým státům není v české společnosti stále ještě bezpečnost silničního provozu vnímána jako priorita. Právní vědomí účastníků provozu na pozemních komunikacích je oproti vyspělým státům na velice nízké úrovni, stejně jako vymahatelnost práva.

Nápravu současného stavu lze docílit pouze koordinovaným přístupem v oblasti represe i prevence, včetně přijetí některých nutných změn v právní úpravě provozu na pozemních komunikacích. Nedílným předpokladem úspěšnosti navrhované strategie je nejen aktivní účast všech zainteresovaných subjektů, a to jak z veřejné správy,

tak i z oblasti nevládních organizací a občanských sdružení, ale i podpora široké veřejnosti celému projektu. Národní strategie bezpečnosti silničního provozu je výsledkem práce resortní pracovní skupiny složené ze zástupců státní správy. Tato strategie vychází hlavně z analýzy dopravních nehod v České republice.

Důležitým kritériem jsou ale i mezinárodní závazky. Hlavním cílem do roku 2010 je především snížení počtu usmrcených v silničním provozu. Strategie je koncipována tak, že je stanoven základní cíl a prostředky pro jeho dosažení. Tyto prostředky jsou dále rozpracovány do opatření a následně do konkrétních nástrojů.

Dosažení vytčených cílů předpokládá důslednou koordinaci všech navrhovaných opatření a zapojení co nejširšího spektra subjektů do jejich plnění, a to jak na národní, tak na regionální úrovni. Splnění zmíněných opatření proto předpokládá jejich promyšlené a cílené rozpracování na úrovni krajů a jednotlivých obcí podle

specifických místních podmínek, včetně stanovení odpovědnosti konkrétních zainteresovaných subjektů a způsobu hodnocení plnění těchto cílů.

Cvičení 1288 a 1320

Obchodní zákoník nabízí podnikatelům různé právní formy podnikání. Výběr konkrétní formy je záležitostí samotného podnikatele. Každá právní forma je však podřízena dalším právním normám, které rovněž ovlivňují veškeré podnikatelské rozhodování. V současné době jsou nejdůležitějšími právními formami podnikání tyto: 1. samostatný

podnikatel (to je fyzická osoba, živnostník), 2. osobní obchodní společnost (veřejná obchodní společnost či komanditní společnost), 3. kapitálová a obchodní společnost (společnost s ručením omezeným a akciová společnost), 4. smíšené formy společností včetně družstev. Podnikání v tržní ekonomice je spojeno mimo jiné

i s rizikem úpadku. Blížící se úpadek je signalizován někdy více, jindy méně zřetelně, avšak vždy vede k dlouhodobějším finančním obtížím. V podniku se může začít projevovat trvalý pokles objemu tržeb, rostou náklady, narůstá objem úvěrů. Podnik své závazky neuhrazuje ve lhůtě, musí vyprodávat zásoby, poskytuje velké

rabaty. Tržby podniku se snižují až do té míry, že dochází ke ztrátě. Tu lze v první fázi převést na zvláštní účet ztrát a rychle odstranit její příčiny. Není-li toto řešení možné, musí podnik přistoupit k tzv. sanaci (ozdravení). Distribuce znamená zprostředkování cesty produktu od výrobce ke spotřebiteli -

zákazníkovi. Výrobce deleguje část svých obchodních činností na další mezičlánky, čímž snižuje množství svých finančních prostředků vázaných v zásobách, urychluje obrat kapitálu a zvyšuje zisk. Poskytuje zákazníkovi časovou výhodu - zboží lze totiž koupit kdykoliv, a prostorovou výhodu (zboží lze koupit na vhodném

místě, současně v potřebném množství). Naprostá většina výrobků prochází sítí velkoobchodu a maloobchodu. Velkoobchod poskytuje jak výrobcí, tak zákazníkovi řadu výhod a přejímá na sebe některá rizika obchodu. Smyslem propagace je zejména předat zákazníkovi informaci o výrobku či o službě, upoutat jeho zájem a přesvědčit

jej o výhodnosti jeho koupě. Je to forma komunikace mezi výrobcem a spotřebitelem. Mezi nástroje propagace patří reklama, podpora prodeje, osobní prodej a publicita. Propagace může mít v daném čase i místě různé cíle. Základním cílem je zvýšit prodej zboží a tím zprostředkovaně zisk. Jako podpůrný cíl můžeme jmenovat

zlepšení image podniku nebo snahu firmy zapsat se do povědomí veřejnosti. Propagace má svoji vlastní strategii a plán, kde se stanoví, co, jak a komu chceme sdělit.

Cvičení 1324 a 1357

Zásobování patří mezi nejdůležitější podnikové aktivity. Nositelem této funkce je obvykle útvar zásobování. Jeho úspěšné fungování závisí na správném vymezení jeho úkolů, na způsobu řešení jeho vztahů s okolím a na používaných metodách v procesech zásobování. Základní funkcí útvaru zásobování v podniku je efektivní

zabezpečení předpokládaného průběhu základních výrobních i nevýrobních procesů surovinami, materiálem a výrobky - a to v potřebném množství, čase, kvalitě, sortimentu a místě. Při řízení zásobování se v praxi hojně využívá řada počítačových systémů se specializovanými programy. Specifické místo při plnění

funkcí zásobování má řízení výrobních zásob v nejširším slova smyslu. Úroveň strategického i operativního řízení zásob má značné ekonomické důsledky, a to nejen pro výsledky hospodaření samotného útvaru zásobování, ale i pro celkový finální ekonomický výsledek podniku. Rozhodování o zásobách se v nových hospodářských

podmínkách stává prvořadou otázkou strategického rozhodování v podniku. Základní obsah plánu zásob tvoří propočty budoucí spotřeby na příslušné časové období, bilancování potřeb, dále projednávání obchodních vztahů s dodavateli zásob a podobně. Důležitou činností zásobování je rozvrhování celkové potřeby

dodávek na jednotlivé dílčí dodávky a řešení jejich časového průběhu. Přitom se bere v úvahu rozčlenění výrobních úkolů v operativním výrobním plánu. Moderní systémy řízení zásobovacího procesu na počítači jsou založeny na metodě, při níž se průběžně sleduje a ihned aktualizuje stav zásob a okamžitě je signalizována

potřeba doplnění objednávky. Moderní počítačové metody uplatňované v útvaru zásobování používají postupy, které automaticky vyhodnocují řady údajů o minulé spotřebě a na základě toho se snaží přibližně určit budoucí potřebu zásob. Efektivní řízení podnikových zásob předpokládá dokonalou znalost vnitřních

a vnějších podmínek, které na ně působí. Základnu tvoří soustava limitů (normativů a norem zásob). Normy zásob vyjadřují žádoucí, čili ekonomicky optimální, úroveň zásoby konkrétních druhů materiálů buď v hmotném, časovém nebo finančním vyjádření. Podrobné normy zásob jsou základním nástrojem operativního řízení

zásob. Normy zásob umožňují plynule sledovat a hodnotit skutečný stav zásob a jejich přiměřenost. V teorii i praxi se při propočtu norem používá řada metod - nejčastější je statistické vyhodnocování minulosti.

Cvičení 1359 a 1393

Daň z přidané hodnoty má ve srovnání s jinými typy nepřímých daní celou řadu výhod. Podporuje rozvoj podnikání, a proto je v současné době zavedena ve více než padesáti zemích světa. K rozhodujícím přednostem daně z přidané hodnoty patří, že se jedná o všeobecnou daňovou povinnost, která se vztahuje na všechny

aktivity, které jsou předmětem podnikání, bez ohledu na zvolenou formu podnikatelské činnosti. Daní podléhá také veškerý dovoz zboží z ciziny. Z hlediska plátce daně z přidané hodnoty je výhodou, že daní bude zatížena jen ta část hodnoty, kterou podnikatel k výrobku či službě přidal sám. Jako činitel, který

působí na konkurenční možnosti podnikatelských subjektů, je daň z přidané hodnoty zcela neutrální. Předností této daně je také její průhlednost, protože prakticky na každém bodu distribučního řetězce od počáteční výroby ke konečnému spotřebiteli lze sledovat a stanovit okamžité daňové zatížení polotovaru nebo hotového

výrobku. Přejít na tuto formu zdanění je základem pro sblížení daňových mechanismů jako předpokladu pro zapojení naší národní ekonomiky do evropských integračních procesů. Tyto výhody v sobě již zahrnuje také náš český zákon o dani z přidané hodnoty. Plátce daně z přidané hodnoty musí vést průkaznou evidenci, která mu

umožní odečíst od jeho daňové povinnosti tu daň z přidané hodnoty, kterou sám zaplatil v cenách nakoupených dodávek. Princip DPH je ve své podstatě velmi jednoduchý. Stačí pouze, aby plátce daně vedl soustavnou evidenci o výši daně z přidané hodnoty, kterou on sám zaplatil dodavatelům, a na druhé straně aby vedl evidenci

o výši daně z přidané hodnoty, kterou fakturoval svým odběratelům. Do daňového přiznání pak uvede v zákonem stanovených termínech saldo obou těchto veličin. Celý řetěz přenosů daně z přidané hodnoty na další článek končí vždy u odběratele, který nakupuje výrobek nebo službu s cílem jejího použití pro osobní spotřebu,

nikoli pro podnikatelskou činnost. Takovým odběratelem je každý z nás - při nákupu zboží nebo služeb pro vlastní potřebu už pak není komu zaplacenou daň přefakturovat. Tato daň je tedy jedním z nástrojů, který přerozděluje nominální příjmy obyvatel ve prospěch státu. Zatěžovat prodej daní z přidané hodnoty mají

podle zákona povinnost pouze ti podnikatelé, kteří jsou jako plátcí registrováni finančním orgánem.

Cvičení 1487

Většina dnes používaných výtokových armatur u umyvadel ve veřejných budovách je v podstatě nevyhovující. Principiální chyba spočívá v tom, že umytýma rukama se dotýkáme znovu míst, kterých jsme se dotýkali rukama špinavýma, což je nehygienické a vlastní účinek mytí rukou se snižuje. Skutečně hygienické

je, můžeme-li po bezdotekovém spláchnutí také bezdotekově pustit vodu na umytí rukou. Tento požadavek začíná pronikat například do hygienických předpisů v Německu. V některých typech objektů je již povinností tímto způsobem hygienická zařízení vybavit. Ve školách, ve sportovních zařízeních

a dalších objektech občanské vybavenosti jsou sprchy obvyklé. Protože jsou v těchto provozech sprchy mnohdy spuštěny, aniž by se právě někdo sprchoval, dochází k vysoké spotřebě vody. Řešením je opět použití bezdotekových armatur, které reagují na přítomnost člověka v prostoru sprchy. Bezdotekové ovládání

umožňuje několik konstrukčních principů. - Jedním z nich je ovládání světelným paprskem. V minulých letech ho bylo velmi často využíváno zvláště pro řadové pisoiry. Spláchnutí všech pisoirů v řadě bylo aktivováno přerušením světelného paprsku. Bezdotekové ovládání veškerých sanitárních zařízení je velmi

často založeno na principu použití modulovaných infračervených paprsků, které zařízení vysílá do prostoru zařizovacího předmětu. Když se uživatel k zařízení přiblíží, začne jeho tělo paprsky odrážet a elektronický přijímač tuto skutečnost registruje. Pro umyvadlovou či sprchovou baterii to znamená

pokyn otevřít přívod vody. Při použití elektroniky tedy teče voda ze sprchy, resp. do umyvadla jen tehdy, když pod ní někdo stojí nebo má v prostoru umyvadla ruce. U WC a pisoiru se spláchne teprve tehdy, když uživatel opustí snímaný prostor. Tak lze ve veřejných budovách šetřit drahocennou vodou.

Cvičení 1587

Výsledky posledních tří let dokazují, že se slovenské Všeobecné úvěrové bance v Praze bezpochyby daří. I přesto, že se po rozpadu Československa musela vyrovnat s novou situací. Po dvou zahajovacích letech podnikání v "tuzemsku" se však 1. ledna 1993 změnil její statut z domácí na zahraniční banku. Pobočka se

s novou situací vyrovnala dost rychle, o čemž svědčí i růst objemu poskytovaných úvěrů. Hodnota těchto úvěrů představovala na konci roku 1993 částku 518 milionů Kč, na konci roku 1994 to bylo už 820 mil. korun. První pololetí loňského roku banka uzavřela s výsledkem 874 mil. Kč. Slovenská Všeobecná úvěrová

banka je bankou konzervativní, pracující s penězi velmi opatrně. To pochopitelně platí i pro její pražskou pobočku. Dokladem je především způsob přidělování úvěrů: velmi přísným předpisovým procesem prochází například i přidělení úvěru klientovi, který má v bance dostatečný termínovaný účet a třeba tím účtem za

požadovanou půjčku ručí. První náměstek pražské pobočky pro vysvětlení dodává, že se jejich banka snaží zaujmout místo ve skupině zahraničních bank sídlících v Praze a oslovovat na českém finančním trhu jen specifickou klientelu, hlavně podnikatele s vazbami na Slovenskou republiku. Všeobecná úvěrová banka se

na českém trhu dokázala ujmout funkce, kterou plní vlastně každá zahraniční bankovní expozitura: dobře obsloužit "vlastní" klienty. Krátce řečeno - pražská pobočka VÚB je tady především pro slovenské podnikatele působící v ČR. A je nutné podotknout, že 37 % slovenského exportu směřuje do České republiky. Výsledky,

kterých VÚB v Praze dosahuje, napovídají, že se tomuto slovenskému finančnímu ústavu v české metropoli nevede špatně. Podle náměstka je více než padesát konkurenčních pražských bankovních domů především dobrou školou. Pražská pobočka Všeobecné úvěrové banky získala od Ministerstva financí České republiky také licenci na

obchodování s českými cennými papíry a od České národní banky také povolení k obchodům se slovenskými cennými papíry. Neznamená to nic jiného, než že tím pražská pobočka VÚB získala oprávnění k zahraničně obchodním devizovým operacím ve vztahu ke Slovenské republice. S tak širokou licenci může též velmi dobře plnit

další mimořádně důležité poslání: zprostředkovávat obchody na kapitálových trzích Slovenské i České republiky zároveň. Mimo Prahu má slovenská banka kanceláře také v Brně a v Ostravě.

Cvičení 1687

Jaderná energetika a její využívání je téma dost často diskutované. Výroba elektřiny z jádra má mnoho příznivců i zarytých odpůrců a na vše, co se jí týká, existují minimálně dva různé pohledy. Například to, co jedni považují za nebezpečný odpad a důvod pro zastavení všech jaderných

elektráren, se může - z jiného úhlu - stát perspektivní surovinou pro další výrobu čisté energie. Hovoříme o vyhořelém palivu z jaderných elektráren a vývojem nové technologie jeho využití, kterou vyvíjejí vědci v Národní laboratoři v americkém Los Alamos v Novém Mexiku. Jde o projekt nové generace jaderných

reaktorů, které by za pomoci výkonného urychlovače mohly při výrobě elektřiny využívat vyhořelého paliva z klasických jaderných elektráren. S jinou technologií suchého skladování vyhořelého jaderného paliva přišla jedna společnost z Velké Británie. Na rozdíl od jiných způsobů nepoužívá ke skladování

vyhořelých článků kontejnery. Každá palivová kazeta je skladována zvláště v neprodyšně uzavřeném ocelovém pouzdře naplněném inertním plynem. Tato pouzdra jsou pak skladována v betonové komoře a chlazení je zajištěno prouděním vzduchu mezi nimi. To umožní přímý přístup k palivovým kazetám, což usnadňuje manipulaci

s palivem. První mezisklady využívající tuto technologii byly postaveny v USA, v Maďarsku a ve Skotsku. Na začátku cesty k novému typu jaderných reaktorů, které jsou schopny využít k výrobě elektrické energie již vyhořelého jaderného paliva, stál americký projekt strategické obranné iniciativy. Byl známý

spíše pod názvem hvězdné války. Předpokládal, že by nepřátelské vojenské rakety byly likvidovány paprsky protonů ještě ve stratosféře. K tomu bylo potřeba sestrojít mimořádně výkonný lineární urychlovač, který by mohl ničivé svazky protonů vytvářet. Po změně mezinárodní situace pozbyl celý projekt

strategické obranné iniciativy na aktuálnosti. Sám konec studené války ale neznamenal, že by práce na vývoji unikátního urychlovače přišla vniveč.

Cvičení 1787

Med byl už ve starověku považován za výborný léčivý prostředek. Lékaři Hippokrates a Galén ho často svým pacientům předepisovali. Také proslulý středověký lékař Paracelsus se ve svých knihách zabýval rozmanitými léčivými účinky medu. Moderní lékařství ale začalo nahrazovat přírodní látky umělými preparáty a význam medu

jako léku výrazně klesl. Teprve v poslední době se vracíme k léčivým silám přírody. I med znovu nabývá svého léčivého významu. Lze jej používat zevně i vnitřně. Úspěchy při vnitřním užívání však nebyly vědecky prokázány. Zatímco úspěchy vnitřního užívání medu jako léku patří spíše do oblasti lidového léčitelství,

jsou úspěchy při hojení ran vědecky doloženy. Při hojení ran působí vliv hroznového cukru na rychlejší prokrvení tkáně. Dále med vstřebává vlhkost, a tím vyplavuje z rány hnis, nečistotu a bakterie. Při oxidaci hroznového cukru se za pomoci enzymu zvaného inhibin tvoří peroxid vodíku, který má dezinfekční účinky.

Při používání medu jako léčebného prostředku si ale musíme uvědomit, že není med jako med. Mnohých účinků můžeme docílit pouze plástečkovým nebo kapaným medem, nevhodný k léčení je med lisovaný. Dobrým příkladem pro využití medu jako léčebného prostředku je vlašné mléko s medem. V mnoha rodinách se toto

takzvané medové mléko stalo oblíbeným domácím prostředkem pro léčení kašle a zaníceného krku, bohužel se často nesprávně připravuje. Med má dvojí účinek: jednak působí jako "mazání" v zaníceném krku, jednak ničí bakterie. Tento účinek proti bakteriím má však med pouze tehdy, není-li zahřátý nad teplotu

40 stupňů. Vyšší teplota v medu totiž ničí všechny účinné látky, které potlačují bakterie. Také při přípravě čaje s medem musíme respektovat předchozí radu a nesladit medem čaj teplejší než 40 stupňů Celsia.

Cvičení 1887

Naše denní strava by měla obsahovat zhruba padesát procent vařených obilných zrn. V úvahu přichází celozrnná nehlazená rýže, pšenice, jáhly, oves, ječmen, kukuřice, žito a pohanka. Všechny je možno připravit nejrůznějšími způsoby. Pro přípravu nehlazené rýže je vhodný tlakový hrnec z nerezové oceli nebo hrnec smaltovaný.

Při rychlejším vaření pod tlakem totiž zůstává zachována řada výživově důležitých látek, které se během dlouhého vaření ničí. Je vhodné připravovat rýži v tlakovém hrnci jednou denně čerstvou. Pšenice, která má tvrdší zrna, a tudíž se hůře žvýká, bývá většinou zpracována na chléb. Ten by se měl ovšem péci

z mouky co možná nejčerstvější - a bez droždí. Celá zrna je možné konzumovat také ve formě těstovin. Vhodné jsou především nudle z pohanky a z celozrnné pšeničné mouky. Alespoň čtvrtinu naší denní stravy bychom měli připravovat z čerstvé zeleniny. I tu je možno upravovat mnoha různými způsoby. Například krátkým

osmahnutím na malém množství tuku a následným dušením buď ve vodě nebo ve vlastní šťávě či vařením v páře, ve vodě a pečením. Mezi kořenovou zeleninou jsou chuťově i svým příznivým působením nejvhodnější tyto: mrkev, cibule, japonská bílá ředkev, řepa, červená ředkvička, tuřín a černý kořen. Připravujeme-li kořenovou

zeleninu, měli bychom využít a společně s ní vařit i listy. Tak totiž dosáhneme rovnovážného poměru výživových látek. Denně můžeme konzumovat také výživnou zeleninu křížokvětou: zelí, květák, brokolici, růžičkovou kapustu, čínské zelí a také různé druhy dýní. Z listové zelené a bílé zeleniny je vhodná především

řeřicha, kapusta, petrželka, pórek, šalotka, pampeliška a také natě mrkve, ředkvi, ředkviček a hořčice. To vše může být do stravy zařazováno pravidelně. Vedle toho je možné občas použít okurku, hlávkový salát, zelené fazolky, celer, žlutou dýni, hrášek, mangold, kedlubny, houby apod. Vzdát se cukru a sladkostí bývá

obvykle dost těžké. Abychom tělu usnadnili přestavbu hladiny krevního cukru, měli bychom postupně přecházet k přírodním sladidlům a nahradit cukr nejprve medem nebo javorovým sirupem.

Cvičení 1987

Výrobní úsek, který zajišťuje vlastní výrobu, se často dostává do konfliktu s podnikovým marketingem. Podnikový marketing se snaží uspokojit přání a potřeby i nejnáročnějších zákazníků, a proto žádá po výrobě různé velikosti výrobku, barvy, rozdílné materiály použité při výrobě, rychlé a pružné dodávky, stále nové nebo inovované

výrobky atd. Výroba má ale silnou tendenci výrobu spíše zjednodušovat, snižovat náklady na jednotku užším sortimentem výrobků a zhrumádňováním výroby. Nemá snahu měnit výrobní sortiment, protože vyžaduje novou a často nákladnou technologii, zapracování pracovníků aj. Rozdílné zájmy je třeba neustále koordinovat ve prospěch rozvoje

podniku. Spolupráce podnikového marketingu je nutná i s ostatními odděleními podnikové organizace, zásobováním, účtárnami, odbytem (pokud není součástí oddělení marketingu) a jinými. Všechny organizační složky podniku tvoří jeho vnitřní prostředí. Součástí tohoto prostředí je i vrcholný management firmy, který úrovní své

práce ovlivňuje i další faktory vnitřního prostředí organizace (lidské zdroje, image firmy, finanční situaci a další). Organizační členění podniku v konkrétních případech se bude měnit podle velikosti, rozsahu a předmětu podnikání firmy a na rozhodnutí managementu firmy o koncepci jejího rozvoje. Je nutno říci, že žádná

existující organizační struktura není tak dokonalá, aby vyhovovala každému podniku a v každé situaci. Organizace musí být proto budována velmi pečlivě. Musí poskytovat co nejvhodnější rámec pro uskutečňování podnikové marketingové strategie. Vlastní marketingové oddělení firmy se v zemích s tržní ekonomikou postupně vyvíjí

a prochází několika stádii. Obvykle začíná jako oddělení prodeje, postupně s rozvojem podniku začne vyvíjet vlastní činnost zejména v oblasti průzkumu trhu a reklamy. Konkurenční prostředí je částí mikroprostředí podniku, kterou může částečně ovlivňovat. Trh je dynamický celek, který se neustále mění, přičemž firmy mají mnoho

možností ovlivňovat chování konkurence svými aktivitami. Stejně je i jejich rozhodování determinováno činností konkurence. Možnost a síla vlivu je dána zdroji a možnostmi firmy (finančními, výrobní kapacitou, technologickou úrovní, úrovní managementu aj.). Podniky se snaží úspěšně prodat své výrobky na trhu. A aby toho bylo

dosaženo, musí zákazníkovi nabídnout výrobek, který chce a který je v něčem odlišný od ostatních. Odlišnost může být dána výrobkem samým, tj. jeho konstrukcí, designem, kvalitou, jeho cenou, reklamní kampaní, místem prodeje, atd.

Cvičení 2087

Občanem pro účely zákona o zaměstnanosti se rozumí především státní občan České republiky, který má pracovněprávní způsobilost a vzhledem ke svému zdravotnímu stavu je schopen vykonávat práci. Podmínka, aby státní občan České republiky měl na jejím území trvalý pobyt, se nevyžaduje. Proto i občan ČR s trvalým pobytem

v zahraničí může např. uplatňovat právo na vyhledání zaměstnání a využívat služeb informační a poradenské činnosti územních orgánů práce o volných pracovních místech a při výběru vhodného zaměstnání. Nemůže však využívat ta práva, jejichž výkon je vázán na trvalý pobyt v České republice, například právo na hmotné

zabezpečení v nezaměstnanosti, při rekvalifikaci, při přípravě na pracovní uplatnění u občanů se změněnou pracovní schopností, právo na udělení povolení k výkonu nevýdělečného zprostředkování zaměstnání fyzickou osobou, právo na odvolání proti rozhodnutí, které se týká hmotného zabezpečení, a další. Pravidla poskytování

hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání (takzvané podpory v nezaměstnanosti) a jeho výše se řídí právními předpisy platnými na území smluvního státu, ve kterém má zaměstnavatel své sídlo. První tři měsíce nezaměstnanosti dostává občan 60 procent svého čistého průměrného výdělku, další tři měsíce 50 procent tohoto

výdělku. Podporu poskytuje úřad práce příslušný podle trvalého bydliště zaměstnance - občana. Podle obchodního zákoníku jsou zahraniční podnikatelské subjekty rovnocenné tuzemským podnikatelským subjektům, tedy domácím podnikům a společnostem. Mohou u nás podnikat za stejných podmínek a také ve stejném

rozsahu jako občané České republiky. Zahraniční osobou se rozumí fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem mimo území České republiky. Může podnikat na území České republiky prostřednictvím svého podniku nebo jeho organizační složky umístěné na území ČR, bez ohledu na to, že takový podnik

nebo jeho organizační složka nemá právní subjektivitu podle zahraničního nebo českého práva. Za podnikatele podle našich předpisů se považují také ty zahraniční osoby, které disponují právem podnikat v zahraničí. Státní politika zaměstnanosti míří k dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních

silách, produktivnímu využití zdrojů pracovních sil a k zabezpečení práva občanů na zaměstnání. Zabezpečuje ji Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti ministerstvo zejména soustavně sleduje a vyhodnocuje situaci na trhu práce a zpracovává

prognózy a strategii vývoje zaměstnanosti. Dále navrhuje opatření na ovlivnění poptávky a nabídky práce a k vytváření souladu mezi zdroji a potřebami pracovních sil v celostátním měřítku, navrhuje programy k dalšímu pracovnímu uplatnění zaměstnanců v případech velkých strukturálních změn, usměrňuje

zaměstnávání pracovních sil ze zahraničí na území ČR a navrhuje opatření k realizaci úkolů vyplývajících pro Českou republiku z uzavřených mezinárodních smluv v oblasti zaměstnanosti.

Cvičení 2187

Na pracovišti tráví člověk podstatnou část dne. Jeho uspořádání značnou měrou ovlivňuje nejen pracovní pohodu, ale také zdraví pracovníka a jeho výkon. Proto je třeba věnovat řešení pracoviště potřebnou pozornost. Pracovníkovi musíme zajistit zejména vhodnou pracovní polohu, optimální zorné podmínky pro práci, vhodnou výšku

pracovní plochy, optimální pohybové prostory, pohodlný přístup na pracoviště a bezpečnost práce. Pracovní poloha je vymezena prostorovými a pohybovými možnostmi, které dává řešení pracoviště, případně velikostí a druhem pracovního předmětu. Z fyziologického hlediska je výhodnější práce vsedě, která je energeticky méně

náročná a nezatěžuje dolní končetiny. Pracovník se může lépe soustředit na práci, udržovat stabilitu a koordinovat pohyby. Pracovní poloha vstoje umožňuje vynaložení větší svalové síly, větší dosah a dohled, rychlé přemísťování a zajišťuje také větší bdělost pracovníka. Nevýhodou je její namáhavost, zejména zvýšené zatížení

nohou. Nejvhodnější pracovní poloha je taková, která umožňuje střídání práce vsedě a vstoje a tak kompenzuje jednostrannou zátěž. Naopak velmi nepříznivá je neměnná pracovní poloha s malým pohybovým rozsahem, typická pro práci na linkách, u obrazovek, při obsluze strojů apod., která může vyvolat degenerativní syndromy, nejčastěji

onemocnění páteře, pocity únavy a bolesti v zádech či jiné zdravotní komplikace. Řešení konkrétního pracoviště závisí na antropometrických rozměrech pracovníka. V případě, že je výška sedadla i výška manipulační plochy nastavitelná, lze pracoviště přizpůsobit individuálnímu pracovníkovi. Jestliže je nastavitelná jen výška sedu,

určuje se výška manipulační roviny pro nejvyšší postavu a ostatní mohou používat podložku pod nohy. Jestliže žádný prvek nelze nastavit, používá se hodnot pro průměrné postavy mužů i žen. V tomto případě ovšem nelze zajistit příznivé řešení pro všechny pracovníky. Tato situace je bohužel pro většinu našich pracovišť typická.

Pracovní činnost je prováděna v určitém pohybovém prostoru. Prostor pro práci rukou se označuje jako manipulační, prostor pro práci nohou jako pedipulační. Manipulační a pedipulační prostory jsou důležité pro umístění jednotlivých prvků vybavení pracoviště. Manipulační

prostor se obvykle dělí na optimální, normální, funkční a maximální. V prostoru optimálním a normálním musí být umístěny nejčastěji používané prvky vybavení pracoviště. Ve funkčním prostoru, vymezeném dosahem natažené paže, a maximálním manipulačním prostoru, který je dosažitelný při vychýlení těla, se umísťují méně frekventované prvky.

Cvičení 2287

Ke sběru dat slouží dvě základní metody: dotazníkové průzkumy a kontaktní přímé metody. V některých případech můžeme získat údaje přímo ve vlastní firmě jako vedlejší produkt účetnictví či skladového hospodářství. Tady máme na mysli využití výhod automatizovaných pokladních systémů a evidence zboží opatřeného

čárovým kódem. Vhodným zadáním lze získat velmi zajímavé přehledy v denní, týdenní, měsíční i delší periodicitě o struktuře prodeje zboží. Můžeme tak například snadno sledovat jednotlivé druhy zboží podle jeho obrátkovosti, sezónní poptávky, cenových relací apod. Nejrozšířenějším prostředkem sběru dat jsou dotazníkové

průzkumy. Proto, že jsou dotazníkové průzkumy nejrozšířenějším prostředkem sběru dat, bychom se měli řídit několika základními pravidly. Dotazníky by neměly obsahovat osobní a důvěrné údaje o respondentech, nejlepší jsou dotazníky anonymní. V dotaznících by se neměly objevovat otázky příliš navádějící k odpovědi,

například typu: "Myslíte si, že zvýšení věkové hranice odchodu do důchodu, které je velmi nepříznivě přijímáno, ovlivní negativně zájem občanů o penzijní připojištění?". Otázky musí být jasně vymezeny, nesmějí být příliš neurčité. Místo otázky "Čistíte si zuby často?" použijeme otázku: "Uveďte, kolikrát denně si průměrně

čistíte zuby." V dotaznících se používají dva typy otázek. Jsou to otázky uzavřené, na které lze odpovědět "ano", "ne" či "nevím". Případně lze označit některou z uvedených možností či oznámkovat v rámci bodové stupnice, například 1 až 5. Takovéto otázky bývají u respondentů oblíbené vzhledem k jednoduchosti a jednoznačnosti.

Druhým typem otázek jsou otázky s otevřeným koncem. Zde je ponechán respondentovi volný prostor pro vyjádření názoru. Například: "Jaký je Váš názor na úroveň taxislužby v Praze?". Tyto otázky mohou být formulovány též jako asociační: "Co Vás napadne, když vstupujete ráno do své kanceláře?" Výsledky

získané z dotazníků a rozhovorů musíme potom zpracovat do přehledných tabulek. Z těchto tabulek můžeme pro zvýšení přehlednosti zpracovat také různé grafy. Pro zpracování údajů je do značné míry potřebné ovládat aspoň základy statistiky. V každém případě nás zajímají četnosti pozitivních a negativních

odpovědí na jednotlivé otázky, absence některých očekávaných odpovědí, závažnost přikládána jednotlivým otázkám. Zajímavou vypovídací schopnost mají u dotazníků nezodpovězené otázky. Může to znamenat nevhodně či nejasně položenou otázku či otázku, na kterou respondent neumí odpovědět. Na závěr každého marketingového

výzkumu musíme zhodnotit, zda jsme ve skutečnosti dosáhli cílů výzkumu. Ze zjištěných skutečností je nezbytné formulovat konkrétní závěry a doporučení, která budou skutečně směřovat k praktickým opatřením. Velká výhoda takovýchto závěrů je v tom, že jsou maximálně objektivní, podložené názory okolního

prostředí, ve kterém se příslušná firma nachází. Mohou tak být např. korigovány negativní dopady živelných a intuitivních rozhodnutí, mohou být objeveny směry rozvoje firmy, se kterými se doposud příliš nepočítalo. Tímto způsobem může být zmapována i konkurence a stanovena reakce na její působení.

Cvičení 2387

Nemoci věnčitých tepen běžně postihují muže na vrcholu jejich produktivních sil, tedy v době, kdy jsou pro společnost nejužitečnější. Proto nehledě na tragiku smrti a zmařených životů, má tato nemoc také nesmírnou ekonomickou důležitost. V září 1991 britské ministerstvo zemědělství a výživy zahájilo výzkumný

program, jehož cílem je podrobně prozkoumat souvislost působení volných radikálů a nemocemi srdce a zjistit význam látek s antioxidačními účinky - vitamínu C, E a beta-karotenu. S rozpočtem téměř 2 miliony liber se jedná o jeden z nejrozsáhlejších výzkumů volných radikálů a antioxidantů,

jaký byl kdy prováděn. Kouření je nejnebezpečnější návyk, při kterém organismus pohlcuje škodlivé látky. Přestože se lidem dostává obrovského množství rad a varování, zůstává v současné době bohužel jedním z nejhlavnějších problémů souvisejících se zdravím. Na každé úmrtí zapříčiněné rakovinou plic připadají tři úmrtí na jiné nemoci

způsobené kouřením. Během 90. let na následky kouření zemře asi 30 procent všech lidí ve věkové skupině 35 až 70 let. Tím se kouření stane nejčastější příčinou předčasného úmrtí. Přestože velký počet lidí je dnes schopen se ho vzdát a kouření se v mnoha ohledech stalo faktorem, který rozděluje společnost, stále se s ním mnoho lidí

neumí vypořádat. Proč lidé kouří? Toto je otázka, na kterou se kuřáci často ptají sami sebe a obvykle těžko nalézají odpověď. Zřejmě mají pocit, že jim kouření přináší jisté výhody, avšak tento argument není přesvědčivý. Kuřáci mohou mít potěšení při pohledu na geometrickou dokonalost cigarety nebo při jejím vložení do úst mohou

pociťovat takzvané orální uspokojení. V průběhu deseti vteřin po prvním potáhnutí pociťují lehké povznesení mysli a ztrácejí pocit napětí, který je přiměl k tomu, aby si cigaretu zapálili. Mnoha lidem působí potěšení pouhá chuť cigarety, jiní ji rádi nabízejí svým přátelům. Někteří prostě jednoduše nevědí, co dělat s rukama,

a proto kouří. Lékaři si po mnoho let kladli otázku, jak je možné, že u Francouzů, přestože jejich strava obsahuje velké množství nasycených tuků, je nízký výskyt aterosklerózy a malá úmrtnost na nemoci srdce, které s tímto onemocněním tepen úzce souvisejí. V lékařských kruzích je tento jev známý jako "francouzský paradox".

Někteří lékaři, obzvláště milovníci vína, prosazovali názor, že by mohl nějak souviset s jejich pravidelnou konzumací červeného vína. Ve svém argumentu obvykle lékaři vycházeli ze skutečnosti, že alkohol obsažený ve víně ovlivňuje rozšiřování tepen.